

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Νεοελληνική Γλώσσα

Δ' Δημοτικού

Τίτλος:

«Το ψωμί»

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΙΧΑΛΑΚΟΥ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θεσσαλονίκη 2012

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σεναρία και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Το ψωμί

Δημιουργός

Κατερίνα Μιχαλάκου

Διδακτικό Αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Προτεινόμενη Τάξη

Δ΄ Δημοτικού / Ε΄ Δημοτικού

Χρονολογία

Νοέμβριος 2012

Διδακτική / Θεματική ενότητα

«Γλώσσα Δ΄ Δημοτικού», τεύχος β΄, ενότητα 4: *Εμένα με νοιάζει*

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα Γνωστικά αντικείμενα

I. Φιλολογικής Ζώνης

Ιστορία

Νεοελληνική Λογοτεχνία

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα:

Αγγλική Γλώσσα

Μαθηματικά

Εικαστικά

Κοινωνικές Επιστήμες

Μελέτη Περιβάλλοντος

Χρονική Διάρκεια

10 - 12 διδακτικές ώρες

Χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής, αίθουσα πολλαπλών χρήσεων.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Μια στοιχειώδης εξοικείωση με τη λειτουργία απλών λογισμικών απαιτείται και από την πλευρά του δασκάλου και από αυτήν των μαθητών. Καλό είναι ο εκπαιδευτικός να έχει ελέγξει εκ των προτέρων τα λογισμικά για να προγραμματίσει καλύτερα τις δραστηριότητές του ανάλογα με την ευχέρεια των μαθητών του.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός του σεναρίου είναι να κάνει μια ιστορική αναδρομή στη διαδικασία παρασκευής του ψωμιού και ταυτόχρονα να ενημερώσει τους μαθητές για τη σπουδαιότητα της διατροφικής αξίας της συγκεκριμένης τροφής. Επίσης επιχειρείται ο προβληματισμός και η κριτική στάση των μαθητών απέναντι στη διαφήμιση και τις διαφορετικές ποιότητες ψωμιού.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και Θεωρητικό πλαίσιο

Το ψωμί συνιστά σημαντικό κομμάτι της καθημερινής μας διατροφής. Στα πλαίσια διαμόρφωσης στάσεων των παιδιών απέναντι στην υγιεινή διατροφή, θεωρήθηκε ότι μπορεί να διδαχθεί και στα πλαίσια της ενότητας 4 αλλά και παράλληλα με το αντικείμενο της ενότητας 7 («Γλώσσα Δ΄ Δημοτικού», τεύχος β΄) που είναι η ελιά και ο πολιτισμός που δημιουργήθηκε γύρω απ' αυτήν από τους λαούς της Μεσογείου.

Το σενάριο βασίζεται θεωρητικά στην εποικοδομητική προσέγγιση της γνώσης και συγκεκριμένα στις απόψεις του Piaget, Vygotsky και Bruner και υλοποιείται μέσα από διερευνητικές και ανακαλυπτικές δραστηριότητες. Κοινός άξονας στις εποικοδομητικές θεωρίες είναι ότι η γνωστική δομή είναι ένα οργανωμένο σύστημα νοητικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τις προϋπάρχουσες γνωστικές δομές, με συνέπεια να οικοδομείται η νέα γνώση μέσα από δημιουργικές δραστηριότητες των ίδιων των μαθητών, με τη μέθοδο της ανακάλυψης και της συνεργατικής μάθησης.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ – ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- να γνωρίσουν ότι το ψωμί αποτελεί βασικό είδος της καθημερινής μας διατροφής
- να γνωρίσουν τη θρεπτική αξία του ψωμιού
- να γνωρίσουν τα στάδια επεξεργασίας της πρώτης ύλης
- να γνωρίσουν τα είδη ψωμιού που κυκλοφορούν στο εμπόριο και τον τρόπο παραγωγής τους
- να ασκηθούν στην ανάγνωση και σωστή κατανόηση της σήμανσης τροφίμων
- να γνωρίσουν την ιστορία του ψωμιού από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα

- να έρθουν σε επαφή με έργα ζωγραφικής που έχουν σχέση με το ψωμί
- να αναπτύξουν την ικανότητα να εργάζονται ομαδικά
- να αναπτύξουν την παρατηρητικότητα και την κριτική σκέψη
- να έρθουν σε επαφή με παροιμίες και εκφράσεις που έχουν σχέση με το ψωμί

Γνώσεις για τη γλώσσα

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- να μάθουν παροιμίες και εκφράσεις που έχουν σχέση με το ψωμί
- να διαβάζουν ένα κείμενο και να αντλούν πληροφορίες που χρειάζονται
- να ασκηθούν στον επιχειρηματικό λόγο
- να μάθουν πώς γίνεται μια παρουσίαση
- να ασκηθούν στην ενεργή ακρόαση
- να ασκηθούν στη διαλογική συζήτηση
- να αναπτύξουν τη δεξιότητα να κρατούν σημειώσεις

Γραμματισμοί

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- να γνωρίζουν να κάνουν χρήση εννοιολογικών χαρτών, για να φτιάξουν μια περίληψη
- να ασκηθούν στη σύνταξη μιας παρουσίασης
- να τοποθετούνται κριτικά απέναντι στα διαφορετικά είδη και ποιότητες ψωμιού και να αποφασίζουν ανάλογα με το τι τους συμφέρει κάθε φορά

Διδακτικές πρακτικές

Συνοψίζονται στο Ε.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφορμή για την επιλογή του θέματος υπήρξε το κείμενο «Στάση βροχοσταλίδων» (μέρος πρώτο), από το βιβλίο «Γλώσσα Δ΄ Δημοτικού», β΄ τεύχος, ενότητα 4 *Εμένα με νοιάζει*, όπου αναφέρονται οι συνέπειες της λειψυδρίας λόγω της στάσης των βροχοσταλίδων: *Η φλούδα της Γης σαν ρόδι παραγινωμένο Τα σπαρτά ξεράθηκαν κι οι μυλωνάδες έβαλαν λουκέτο στους ανεμόμυλους*". Το γεγονός ότι το ψωμί αποτελεί βασικό κομμάτι της καθημερινής μας διατροφής μας ώθησε να κάνουμε μια έρευνα γύρω από την προέλευση και τις ποιότητες ψωμιού που κυκλοφορούν στην αγορά.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Θεματικά, το σενάριο «πιάνεται» από μία φράση της ενότητας 4 του σχολικού βιβλίου και ξεδιπλώνει τη σημαντικότητα που έχει το ψωμί στη διατροφή μας.

Αναφορικά με τους στόχους του προγράμματος σπουδών επικεντρώνεται στην παραγωγή λόγου και συγκεκριμένα στην επεξεργασία κειμένων αναφορικού λόγου και στην παραγωγή κειμένων κατευθυντικού λόγου.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Με τη χρήση των ΤΠΕ οι μαθητές καταφέρνουν να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες και σώματα κειμένων που θα ήταν αδύνατο να βρεθούν στα πλαίσια μιας συμβατικής διδασκαλίας. Επιπλέον, με τη χρήση των λογισμικών που προτείνονται για τη διδασκαλία του σεναρίου πετυχαίνουν μια οπτικοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνάς τους, γεγονός που τους βοηθά να αποκτούν καλύτερα τις γνώσεις.

Κείμενα

«[Η ιστορία του ψωμιού](http://www.bakeries.gr)», από την ιστοσελίδα <http://www.bakeries.gr>

«[Δημητριακά](http://www.bakeries.gr)», από την ιστοσελίδα <http://www.bakeries.gr>

«[Θρεπτική αξία του ψωμιού](http://www.medidiatrofi.gr)», από την ιστοσελίδα <http://www.medidiatrofi.gr>

«[Βγάλε..το ψωμί σου!](http://www.bspecial.gr)!», από την ιστοσελίδα <http://www.bspecial.gr>
«[Πρόσθετα και συντηρητικά](http://www.sintagespareas.gr)», από την ιστοσελίδα <http://www.sintagespareas.gr>
«[Τι κρύβουν τα πρόσθετα και συντηρητικά των τροφίμων-σειρά Διατροφική Κρίση](http://www.solon.org.gr)»,
των Κάζη Αβραάμ & Παπαχρήστου Παρασκευά, στην ιστοσελίδα
<http://www.solon.org.gr>

Οπτικοακουστικό υλικό

«[Το ψωμί είναι στο τραπέζι](#)», από τον δίσκο *Μικρές Κυκλάδες*, στίχοι: Ιάκωβος Καμπανέλλης, μουσική: Μίκης Θεοδωράκης, ερμηνεία: Σούλα Μπιρμπίλη, 1964.

Γερμανική διαφήμιση για το ψωμί

Διδακτική πορεία/ Στάδια / Φάσεις

1η διδακτική ενότητα (4 ώρες)

Ο εκπαιδευτικός προβάλλει στον προβολέα την πρόταση «Τα σπαρτά ξεράθηκαν κι οι μυλωνάδες έβαλαν λουκέτο στους ανεμόμυλους» και κάνει την εξής ερώτηση: «Τι συνέπειες πιστεύετε ότι θα είχε για τους ανθρώπους η παραπάνω κατάσταση;».

Οι μαθητές καταγράφουν τις απαντήσεις τους στο [φύλλο εργασίας 1](#) και ακολουθεί συζήτηση γύρω από το θέμα. Στη συνέχεια μπορούν να εμπλουτίσουν τα φύλλα εργασίας και με άλλες ιδέες που ακούστηκαν στην ολομέλεια της τάξης.

Έπειτα, ζητάμε από τους μαθητές να ανοίξουν από τους υπολογιστές τους το πρόγραμμα tux paint και δίνουμε τις εξής οδηγίες ([φύλλο εργασίας 2](#)):

- Πατάμε διπλό κλικ στο εικονίδιο του προγράμματος.
- Μπαίνουμε στο περιβάλλον και επιλέγουμε από το μενού αριστερά «νέο».
- Επιλέγουμε χρώμα ή και έτοιμη εικόνα για να αρχίσουμε και συνεχίζουμε.
- Στο τέλος αποθηκεύουμε τη ζωγραφιά μας επιλέγοντας από το μενού αριστερά «αποθήκευση».

Ενημερώνουμε τους μαθητές ότι μπορούν να εμπλουτίσουν τη ζωγραφιά τους και με κείμενο, δημιουργώντας με τον τρόπο αυτό πολυτροπικά κείμενα. Ενώ τα παιδιά

ασχολούνται με τη ζωγραφική, ταυτόχρονα ακούγεται το τραγούδι [«Το ψωμί είναι στο τραπέζι»](#). Η παραπάνω δραστηριότητα μπορεί να γίνει και με ένα απλό πρόγραμμα ζωγραφικής, όπως αυτό που υπάρχει στα βοηθήματα, ή ακόμα και με το χέρι.

Στη συνέχεια χωρίζουμε τους μαθητές σε τρεις ομάδες ή σε όσες μπορούν να χωριστούν κάθε φορά. Να σημειωθεί ότι στην επιφάνεια εργασίας ο εκπαιδευτικός έχει ήδη ετοιμάσει έναν φάκελο με τίτλο «το ψωμί» και οι μαθητές αναζητούν κάθε φορά τα αρχεία που χρειάζονται. Δίνουμε στη μία ομάδα το κείμενο [«η ιστορία του ψωμιού»](#), στη δεύτερη ομάδα [«τα δημητριακά»](#), και στην τρίτη ομάδα το κείμενο [«θρεπτική αξία του ψωμιού»](#). Οι μαθητές επεξεργάζονται τα κείμενα και ταυτόχρονα φτιάχνουν εννοιολογικούς χάρτες με το λογισμικό inspiration 9 ([φύλλο εργασίας 3](#)). Ο εκπαιδευτικός αναλαμβάνει τον ρόλο του συντονιστή για την ανακάλυψη της νέας γνώσης. Είναι υποστηρικτικός και βοηθητικός ιδιαίτερα με τις ομάδες που παρουσιάζουν αδυναμία ως προς την ολοκλήρωση της εργασίας τους. Επίσης φροντίζει, ώστε τα μέλη κάθε ομάδας να αλλάζουν ρόλους, έτσι ώστε όλοι να έχουν την αίσθηση ότι έχουν προσφέρει στο αποτέλεσμα της δουλειάς που παρουσιάζουν.

2η διδακτική ενότητα (4 ώρες)

Εκπρόσωποι από κάθε ομάδα παρουσιάζουν στην ολομέλεια της τάξης μέσω των χαρτών εννοιολογικής χαρτογράφησης τις πληροφορίες που αποκόμισαν μετά από την επεξεργασία των κειμένων. Ακολουθεί συζήτηση για κάθε κείμενο ξεχωριστά και ένας από κάθε ομάδα που έχει προεπιλεγεί γραμματέας κρατάει σημειώσεις με ό,τι σημαντικό προκύπτει μέσα από τη συζήτηση, αφού συμφωνήσουν οι περισσότεροι με ή και χωρίς την παρότρυνση του εκπαιδευτικού. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται ενεργή συμμετοχή των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία προσφέροντας τους τη δυνατότητα να επεκτείνουν και να γενικεύσουν τις γνώσεις μόνοι τους. Η διδασκαλία είναι συμμετοχική και λαμβάνει υπόψη την αλληλεπίδραση των παιδιών μεταξύ τους, με τον δάσκαλο και με το πρόγραμμα σπουδών.

Στη συνέχεια δίνουμε στους μαθητές μια φανταστική προβληματική κατάσταση και ζητάμε τη βοήθειά τους στην επίλυσή της ([φύλλο εργασίας 4](#)). Το σενάριο έχει ως εξής:

Το κυλικείο του σχολείου θέλει να κλείσει μια συμφωνία για την προμήθεια ψωμιού για τoστ για την επόμενη σχολική χρονιά. Επειδή οι προμηθευτές είναι αρκετοί και τα είδη των ψωμιών που προσφέρουν είναι διαφορετικής ποιότητας (άσπρο, 70%, 55%, μαύρο, πολύσπορο, ολικής άλεσης), χρειάζεται τη βοήθεια των μαθητών και ζητά τις προτάσεις τους προκειμένου να αποφασίσει. Για τη διεξαγωγή της έρευνας υπάρχουν διαθέσιμα δείγματα από όλες τις εταιρίες και όλα τα είδη ψωμιού.

Ο εκπαιδευτικός προτείνει στους μαθητές κάποιους άξονες γύρω από τους οποίους θα στραφεί η έρευνά τους:

- ενημέρωση για τα διαφορετικά είδη ψωμιού και την αντίστοιχη διατροφική τους αξία
- ενημέρωση γύρω από: βελτιωτικά γεύσης, συντηρητικά, χρώματα και αρωματικές ύλες
- ενδεδειγμένος έλεγχος στις ετικέτες των προϊόντων

Αρχίζοντας να δουλεύουμε με τον πρώτο άξονα, προβάλλουμε και επεξεργαζόμαστε στην ολομέλεια της τάξης το κείμενο «[βγάλε το ψωμί σου](#)». Μέσα από το κείμενο αυτό μαθαίνουμε για τα διαφορετικά είδη ψωμιού καθώς και για την περιεκτικότητά τους σε θρεπτικά στοιχεία. Όλη αυτή η γνώση θα μαζευτεί, θα ομαδοποιηθεί και θα κατηγοριοποιηθεί σε πίνακες, για να είναι εύκολα αναγνώσιμη και αξιοποιήσιμη. Η ταξινόμηση γίνεται με το πρόγραμμα «[ταξινομούμε](#)¹».

Παρόμοια εργαζόμαστε και γύρω από τον δεύτερο θεματικό άξονα που αφορά την ενημέρωση γύρω από τα βελτιωτικά γεύσης, συντηρητικά και αρωματικές ύλες.

¹ Ο σύνδεσμος μας βγάζει στο λογισμικό αβάκιο. Επιλέγουμε εφαρμογές αβάκιου > κιτ μικρόκοσμου και στη συνέχεια επιλέγουμε το «ταξινομούμε».

Τα κείμενα μέσα από τα οποία θα ενημερωθούν οι μαθητές είναι το [«πρόσθετα και συντηρητικά»](#) και [«τι κρύβουν τα πρόσθετα και συντηρητικά των τροφίμων»](#).

Η επεξεργασία των κειμένων στον πρώτο και στον δεύτερο θεματικό άξονα θα γίνει στην ολομέλεια της τάξης με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού. Η ομαδοποίηση των δεδομένων στο πρόγραμμα «ταξινομά» είναι αρκετά δύσκολη για τους μαθητές αυτής της ηλικίας και για τον λόγο αυτό θα πρέπει να γίνει με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού. Σε μεγαλύτερες τάξεις, και αφού έχει προηγηθεί εξοικείωση των μαθητών με το συγκεκριμένο λογισμικό, μπορούν να το δουλέψουν μόνοι τους.

Στην τρίτη και τελευταία φάση αυτής της διδακτικής ενότητας, οι μαθητές ελέγχουν τις ετικέτες των προϊόντων που έχουν σταλεί ως δείγματα από τους προμηθευτές και κρατούν σημειώσεις με τα ευρήματά τους. Η εργασία αυτή γίνεται σε ομάδες. Κάθε ομάδα μελετά έναν συγκεκριμένο αριθμό δειγμάτων και καταγράφει τα συμπεράσματά της.

3η Διδακτική Ενότητα (2 - 4 ώρες)

Στην ενότητα αυτή γίνεται αναδόμηση όλων των επιμέρους στοιχείων που έχουν καταγραφεί στην ενότητα 2. Η εργασία γίνεται στην ολομέλεια της τάξης και οι μαθητές καταγράφουν τα αποτελέσματα – συμπεράσματά τους και συντάσσουν τις προτάσεις τους. Η παρουσίαση των προτάσεων γίνεται σε παρουσίαση PowerPoint. Μέσα στην παρουσίαση εντάσσουν και τους πίνακες που είχαν φτιάξει με το λογισμικό «ταξινομά».

4η Διδακτική ενότητα (2- 4 ώρες)

Στην ενότητα αυτή ουσιαστικά επιχειρείται μια επέκταση και ταυτόχρονα μία σύνδεση του σεναρίου με άλλα διδακτικά αντικείμενα πέρα από την ελληνική γλώσσα:

Η 1η δραστηριότητα αφορά την έρευνα σε λεξικά για να δούμε πώς ονομάζεται το ψωμί σε άλλες γλώσσες ([φύλλο εργασίας 5](#)). Οι μαθητές εργάζονται με το λογισμικό translate.google.gr. Δίνουμε τις εξής οδηγίες:

- πληκτρολογήστε τη λέξη ψωμί στον αριστερό πίνακα
- επιλέξτε χώρα από το μενού του δεξιού πίνακα και έπειτα επιλέξτε «μετάφραση»

Αξιοποιώντας τις νέες γνώσεις με την παραπάνω διαδικασία, μπορούν να φτιάξουν πολυτροπικά κείμενα, χρησιμοποιώντας μια ζωγραφιά, τη σημαία της χώρας, τη λέξη ψωμί στη συγκεκριμένη γλώσσα και ό,τι άλλο μπορούν να εμπνευστούν.

Η 2η δραστηριότητα αφορά ζωγραφική με τα δάχτυλα και με το αλεύρι. Προβάλλουμε στους μαθητές ένα βίντεο από μια [γερμανική διαφήμιση ψωμιού](#). Οι μαθητές προσπαθούν να κάνουν το ίδιο δημιουργώντας τη δική τους ζωγραφιά πάνω σε ένα σκούρο τραπέζι. Οι δημιουργίες καταγράφονται σε βίντεο και αναρτώνται στο blog του σχολείου.

Η 3η δραστηριότητα συνδέει το ψωμί με την τέχνη ([φύλλο εργασίας 6](#)):

- χωρίζουμε τους μαθητές σε ομάδες και δίνουμε τίτλους των έργων διάσημων ζωγράφων που έχουν θέμα το ψωμί (προσφάγι, ο μυστικός δείπνος, οι σταχολογήτρες, μεσημεριανός ύπνος, η προμηθεύτρα, καλάθι με ψωμί, Μέγα Αρτοποιείον)
- οι μαθητές ψάχνουν σε μηχανές αναζήτησης προκειμένου να βρουν τα έργα
- σημειώνουν τον δημιουργό και τη χρονολογία που ολοκληρώθηκε το έργο και αποθηκεύουν τους πίνακες με τις πληροφορίες που τους συνοδεύουν σε προσωπικούς τους φακέλους

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1ο Φύλλο εργασίας

«Τα σπαρτά ξεράθηκαν κι οι μυλωνάδες έβαλαν λουκέτο στους ανεμόμυλους»

Τι συνέπειες πιστεύετε ότι θα είχε για τους ανθρώπους η παραπάνω κατάσταση;

Απαντώ σε μορφή σημειώσεων

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

2ο Φύλλο εργασίας

Ζωγραφίζω για το ψωμί:

Χρησιμοποιώ το πρόγραμμα tux paint:

- Πατάμε διπλό κλικ στο εικονίδιο του προγράμματος
- Μπαίνουμε στο περιβάλλον και επιλέγουμε από το μενού αριστερά “νέο”
- Επιλέγουμε χρώμα ή και έτοιμη εικόνα για να αρχίσουμε και συνεχίζουμε
- Στο τέλος αποθηκεύουμε τη ζωγραφιά μας επιλέγοντας από το μενού αριστερά “ αποθήκευση”

3ο Φύλλο εργασίας

Επιλέξτε ένα από τα παρακάτω κείμενα:

“ η ιστορία του ψωμιού”

“τα δημητριακά”

“θρεπτική αξία του ψωμιού”

και αφού τα διαβάσετε φτιάξτε εννοιολογικούς πίνακες με το λογισμικό inspiration:

- Επιλέξτε το πρόγραμμα από την επιφάνεια εργασίας
- Στο εικονίδιο που παρουσιάζεται στον υπολογιστή σας επιλέξτε “map”
- Στη συνέχεια χτίστε τον χάρτη σας με την κεντρική και τις επιμέρους ιδέες, εμπλουτίζοντας τον χάρτη σας και με εικόνες που θα βρείτε μέσα από το μενού symbols που εμφανίζεται πάνω αριστερά
- Στο τέλος αποθηκεύστε τον χάρτη σας

4ο φύλλο εργασίας

Σας δίνεται η παρακάτω προβληματική κατάσταση:

Το κυλικείο του σχολείου θέλει να κλείσει μια συμφωνία για την προμήθεια ψωμιού για τοστ για την επόμενη σχολική χρονιά. Επειδή οι προμηθευτές είναι αρκετοί και τα είδη των ψωμιών που προσφέρουν είναι διαφορετικής ποιότητας (άσπρο, 70%, 55%, μαύρο, πολύσπορο , ολικής άλεσης), χρειάζεται τη βοήθεια των μαθητών και ζητά τις προτάσεις τους προκειμένου να αποφασίσει. Για τη διεξαγωγή της έρευνας υπάρχουν διαθέσιμα δείγματα από όλες τις εταιρίες και όλα τα είδη ψωμιού.

Οι άξονες γύρω από τους οποίους θα στραφεί η έρευνά σας θα είναι οι εξής:

- 1. ενημέρωση για τα διαφορετικά είδη ψωμιού και την αντίστοιχη διατροφική τους αξία**
- 2. Ενημέρωση γύρω από: βελτιωτικά γεύσης, συντηρητικά, χρώματα και αρωματικές ύλες**
- 3. Ενδεδειγμένος έλεγχος στις ετικέτες των προϊόντων**

Η ομάδα που θα ερευνήσει με βάση τον άξονα 1 , θα μελετήσει πρώτα το κείμενο “βγάλε το ψωμί σου” που βρίσκεται στην επιφάνεια εργασίας.

Η ομάδα που θα ερευνήσει με βάση τον άξονα 2, θα μελετήσει πρώτα το κείμενο “πρόσθετες ουσίες στα τρόφιμα”, που βρίσκεται επίσης στην επιφάνεια εργασίας.

Η ομάδα που θα ερευνήσει με βάση τον άξονα 3, θα μαζέψει τις ετικέτες των δειγμάτων που έχουν σταλεί και θα κατηγοριοποιήσει τα συστατικά.

5ο Φύλλο εργασίας

Πληκτρολογήστε translate.google.gr σε κάποια μηχανή αναζήτησης

- πληκτρολογήστε τη λέξη ψωμί στον αριστερό πίνακα
- επιλέξτε χώρα από το μενού του δεξιού πίνακα και έπειτα επιλέξτε “μετάφραση”

Δημιουργήστε πολυτροπικά κείμενα, χρησιμοποιώντας μια ζωγραφιά, τη σημαία της χώρας, τη λέξη ψωμί στη γλώσσα που έχετε επιλέξει και ό,τι άλλο εμπνέεστε.

- Αποθηκεύστε το αρχείο σας στον φάκελό σας

6ο Φύλλο εργασίας

Το ψωμί στην τέχνη:

Σας δίνονται οι παρακάτω τίτλοι έργων διάσημων ζωγράφων που έχουν θέμα το ψωμί :

- προσφάγι
- ο μυστικός δείπνος
- οι σταχολογήτρες
- μεσημεριανός ύπνος
- η προμηθεύτρα
- καλάθι με ψωμί,
- Μέγα Αρτοποιείον

1. Ψάξτε σε μηχανές αναζήτησης και βρείτε τα έργα αυτά
2. Φτιάξτε αρχεία με τα έργα , τους δημιουργούς τους , τη χρονολογία που ολοκληρώθηκαν καθώς και άλλες πληροφορίες που θεωρείτε σημαντικές.
3. Αποθηκεύστε τα αρχεία σας στους προσωπικούς σας φακέλους.

Ζ. ΆΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Στη δεύτερη διδακτική ενότητα (3^ο και 4^ο δίωρο), οι άξονες γύρω από τους οποίους θα στραφεί η έρευνα των μαθητών θα μπορούσαν να είναι περισσότεροι ή ακόμα να έχουν και διαφορετικό προσανατολισμό. Αυτό αποφασίζεται κάθε φορά από τον εκπαιδευτικό και την τάξη που θα εφαρμόσει το σενάριο.

Κάποιες άλλες δραστηριότητες επέκτασης θα μπορούσαν να είναι οι εξής:

- δημιουργία βιβλίου τάξης με θέμα το ψωμί
- αναζήτηση ιδιωματικών φράσεων ή παροιμιών με θέμα το ψωμί
- παρασκευή ψωμιού στην τάξη

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Για την αξιοποίηση του λογισμικού «ταξινομώ» χρειάζεται να έχει προηγηθεί μια εξοικείωση πρώτα από τον εκπαιδευτικό και στη συνέχεια από τους μαθητές. Αν κάτι τέτοιο δεν μπορεί να επιτευχθεί, τότε η υλοποίηση της ομαδοποίησης των δεδομένων μπορεί να γίνει και με εισαγωγή απλών πινάκων μέσα από ένα απλό πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Καρασαββίδης, Η. & Β. Κόλλιας. 2012. Η ένταξη και η προστιθέμενη αξία των ΤΠΕ στους διδακτικούς σχεδιασμούς εκπαιδευόμενων στο ΠΑΚΕ Θεσσαλίας: μια μελέτη περίπτωσης, στο 8^ο Πανελλήνιο Συνεδρίου Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση Βόλος: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Κόμης, Β. & Κ. Ντίνας. 2011. *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της γλώσσας και της λογοτεχνίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες*, Αθήνα, 2011

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα*. Πρακτικά της 32ης συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας, Α.Π.Θ. Θεσσαλονίκη, ΙΝΣ

Χατζησαββίδης, Σ. & Μ. Αλεξίου. 2011. *Μεθοδολογία και διαδικασίες ανάπτυξης εκπαιδευτικών σεναρίων στα Γλωσσικά μαθήματα*, Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.